

PRILOG 3.

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Broj: 511-01-152-31614/2014.
Zagreb, 24. travnja 2015.

PRIJEDLOGA ISKAZA O PROCJENI UČINAKA NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O OSOBNOJ ISKAZNICI

1. PROBLEM

Osobne iskaznice koje se hrvatskim državljanima izdaju na temelju važećeg Zakona o osobnoj iskaznici predstavljaju javne isprave kojima se dokazuje identitet, hrvatsko državljanstvo, spol, datum rođenja i prebivalište njihovih nositelja. Nositelj osobne iskaznice svoj identitet potvrđuje davanjem osobne iskaznice na uvid službenoj osobi u tijelu javne vlasti ili kod pravne osobe kod kojih obavlja određeni posao ili davanjem na uvid fizičkoj osobi s kojom sklapa određeni posao. Razvoj informacijskog društva nameće potrebu uvođenja elektroničke osobne iskaznice kojom bi se njen imatelj identificirao radi korištenja pojedinih javnih usluga bez potreba dolaženja u ustanovu koja pruža pojedinu javnu uslugu. Jednako tako Zakonom o elektroničkoj ispravi uvedena je elektronička isprava kao isprava koja je sastavljena na računalu i njezin prijenos i dostava adresatu vrši se elektroničkim putem. Da bi se mogla utvrditi vjerodostojnost ovakve isprave, ona obavezno mora biti potpisana elektroničkim potpisom. Zakon o elektroničkom potpisu razlikuje elektronički i napredni elektronički potpis. Dok elektronički potpis služi samo za identifikaciju i potvrdu vjerodostojnosti potpisnika, napredni elektronički potpis u cijelosti zamjenjuje potpis odnosno pečat i potpis ovlaštene osobe.

2. CILJEVI

Cilj novog Zakona o osobnoj iskaznici je uvođenje elektroničke osobne iskaznice za hrvatske državljane koji žele ishoditi takvu vrstu isprave, koja bi sadržavala kontaktni čip na kojem bi se, uz osobne podatke koji se ispisuju na kartici osobne iskaznice, moglo pohraniti jedan ili dva certifikata i to: identifikacijski i potpisni certifikat. Identifikacijski certifikat služiti će za osiguranje elektroničke potvrde identiteta osobe kojoj je izdana osobna iskaznica i autentikaciju radi pristupa elektroničkim uslugama, a potpisni certifikat za podršku naprednom elektroničkom potpisu koji ima istu pravnu snagu i zamjenjuje vlastoručni potpis, sukladno zakonu kojim je reguliran elektronički potpis. Osobne iskaznice koje bi se izdavale djeci do navršanih 5 godina ne bi sadržavale certifikate, dok bi osobne iskaznice koje bi se izdavale djeci od navršanih 5 do navršanih 18 godina sadržavale jedan certifikat za osiguranje elektroničke potvrde njihovog identiteta i autentikaciju radi pristupa elektroničkim uslugama. Osobne iskaznice koje bi se izdavale osobama od navršanih 18 do navršanih 65 godina sadržavale bi dva certifikata, dok bi osobe s navršanih 65 godina same birale žele li osobnu iskaznicu sa ili bez certifikata.

Uvođenje elektroničke osobne iskaznice potaknulo bi razvoj javnih servisa te omogućilo elektroničko potpisivanje dokumenata. Uvođenjem elektroničke osobne iskaznice građanima

će se omogućiti da preko računala, bez potrebe dolaženja u nadležnu instituciju, podnose zahtjeve u svrhu ostvarivanja pojedinih prava pred tijelima državne uprave i lokalne samouprave, kao što je primjerice, prijava novog prebivališta, podnošenje zahtjeva za ishođenje raznih uvjerenja, dozvola i odobrenja. Novim Zakonom o osobnoj iskaznici omogućit će se izdavanje osobne iskaznice svim hrvatskim državljanima bez obzira imaju li ili nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj. Hrvatskim državljanima koji nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj osobna iskaznica neće služiti za dokazivanje prebivališta odnosno u nju se neće upisivati inozemna adresa njihovog prebivališta.

Rok ostvarivanja zadanih ciljeva: druga polovica 2015. godine

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1 – ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje)

Ukoliko razmatramo opciju da se ne poduzima ništa odnosno da zakonodavac ne intervenira u cilju rješavanja postojećeg problema, u uporabi i dalje ostaju standardne osobne iskaznice preko kojih se identitet osobe provjerava neposrednim uvidom u osobnu iskaznicu što iziskuje neposredno prisustvo osobe pred službenom osobom institucije u kojoj želi ostvariti pojedino pravo ili obaviti kakav posao. Jednako tako u poslovanju je ograničeno korištenje elektroničkih isprava potpisanih naprednim elektroničkim potpisom.

3.2. OPCIJA 2: - (nenormativno rješenje)

Ovu opciju nije moguće primijeniti jer važeći Zakon o osobnoj iskaznici propisuje obrazac, rokove važenja i postupak izdavanja standardnih osobnih iskaznica koje nisu elektroničke isprave tako da bez donošenja zakona nije moguće uvesti elektroničku ispravu. Zakonom se mora propisati rok važenja elektroničkih osobnih iskaznica, koji je kraći od roka važenja standardnih osobnih iskaznica, s obzirom na potrebu obnove digitalnih certifikata koje elektroničke osobne iskaznice sadrže, kao i jasno propisati postupak u slučaju nestanka osobne iskaznice i suspenzije i opoziva digitalnih certifikata, kako u takvom slučaju ne bi došlo do zlouporabe elektroničke osobne iskaznice od strane trećih osoba.

3.3. OPCIJA 3: - (normativno rješenje)

Kao moguće normativno rješenje moglo bi se pristupiti izmjenama i dopunama važećeg Zakona o osobnoj iskaznici. Međutim, uzimajući u obzir dosadašnje višekratne izmjene navedenog Zakona i potrebu jasnoće njegovih odredbi, prihvatljivijim rješenjem smatra se donošenje novog Zakona.

3.4. OPCIJA 4: - (normativno rješenje)

Donošenjem novoga Zakona o osobnoj iskaznici jasno će se propisati sadržaj i namjena hrvatskih osobnih iskaznica (elektroničkih i standardnih) i postupak njihove izrade i izdavanja Zakonom će se razraditi:

1. Funkcionalnosti osobnih iskaznica i kategorije građana koje ih moraju ili mogu imati
2. Sadržaj obrasca osobnih iskaznica

3. Nadležnost za izdavanje i postupak izdavanja osobnih iskaznica
4. Postupak u slučaju nestanka osobne iskaznice
5. Evidencija osobnih iskaznica
6. Tehnička izrada osobnih iskaznica
7. Nadzor nad pravnom osobom koja je ovlaštena za tehničku izradu osobnih iskaznica.

4. USPOREDBA OPCIJA

Opcije	Koristi	Troškovi
Opcija 1: ne poduzimati ništa	-nema promjene	-nema neposrednih troškova vezanih uz osiguravanje infrastrukture potrebne za uvođenje elektroničkih osobnih iskaznica, -posredno nastaju određeni troškovi zbog ograničene mogućnosti elektroničkog poslovanja
Opcija 2: (nenormativno rješenje)	- nema promjene	- nema neposrednih troškova vezanih uz osiguravanje infrastrukture potrebne za uvođenje elektroničkih osobnih iskaznica. -posredno nastaju određeni troškovi zbog ograničene mogućnosti elektroničkog poslovanja
Opcija 3: (normativno rješenje)	- uvođenje elektroničke osobne iskaznice za građane koji žele ishoditi takvu vrstu isprave -omogućavanje elektroničkog poslovanja i razvoj javnih servisa	- troškovi vezani uz osiguravanje infrastrukture potrebne za uvođenje elektroničkih osobnih iskaznica, - informiranje javnosti
Opcija 4: (normativno rješenje)	- uvođenje elektroničke osobne iskaznice za građane koji žele ishoditi takvu vrstu isprave -omogućavanje elektroničkog poslovanja i razvoj javnih servisa	- troškovi vezani uz osiguravanje infrastrukture potrebne za uvođenje elektroničkih osobnih iskaznica, - informiranje javnosti

U odnosu na administrativne troškove koji bi proizlazili iz Prijedloga Zakona o osobnoj iskaznici za napomenuti je kako neće biti dodatnih administrativnih troškova u odnosu na one

koji postoje prema važećem Zakonu o osobnoj iskaznici. U smislu učinka predloženog Zakona o osobnoj iskaznici na gospodarske subjekte i javnu upravu procjenjuje se da će nove e-osobne iskaznice potaknuti razvoj informacijskog društva te razvoj informacijskog sustava državne uprave (e-uprava), pružanje korisnički orijentiranih elektroničkih javnih usluga te potrebu aktivnog sudjelovanja svih korisnika (građana i gospodarskih subjekata) u korištenju i razvoju elektroničkih servisa. Važniji učinak predloženog Zakona ogledat će se u osiguranju interoperabilnosti javnih registara i informacijskih sustava tijela javnog sektora te osiguranje zajedničkih elemenata za interakciju s građanima i drugim korisnicima.

5. SAVJETOVANJE

Za Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa za Nacrt prijedloga Zakona o osobnoj iskaznici provedeno je internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u razdoblju od 20. ožujka do 20. travnja 2014. godine. Tijekom internetskog savjetovanja na Nacrt prijedloga Iskaza prijedloge su dostavila 2 dionika.

Nacrt prijedloga Iskaza je 8. svibnja 2014. godine dostavljen na mišljenje Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu financija i Ministarstvu socijalne politike i mladih. Na dostavljeni Nacrt Iskaza određene primjedbe imalo je samo Ministarstvo gospodarstva i iste su u daljnjem tijeku rada po projektu e-osobna iskaznica usuglašene s Ministarstvom gospodarstva.

Nacrt prijedloga Zakona o osobnoj iskaznici i Prijedlog Iskaza o procjeni učinaka propisa za Nacrt prijedloga Zakona o osobnoj iskaznici bili su na javnoj raspravi na internetskim stranicama Ministarstva unutarnjih poslova u razdoblju od 23. siječnja 2015. do 6. veljače 2015. godine. Tijekom internetskog savjetovanja 12 dionika dostavilo je svoje prijedloge i komentare. Pojedini dionici dostavili su primjedbe ili prijedloge na više različitih odredaba Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj iskaznici. Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću te pregled iskazanih prijedloga i primjedbi s obrazloženjem razloga za njihovo prihvaćanje/neprihvaćanje objavljen je na internetskim stranicama Ministarstva unutarnjih poslova 16. travnja 2015. godine.

6. PREPORUČENA OPCIJA

Imajući u vidu razloge za donošenje novoga Zakona o osobnoj iskaznici, preporučena opcija za rješavanje pitanja navedenih u točki 1. ovoga Obrasca je donošenje novoga Zakona o osobnoj iskaznici, s obzirom da bi se na taj način (primjenom Zakona) ostvarilo najviše ukupnih koristi za građane, gospodarske subjekte i javnu upravu. Svrha projekta uvođenja elektroničke osobne iskaznice je poticanje i praćenje razvoja informacijskog društva te razvoja informacijskog sustava državne uprave (e-uprava), pružanje korisnički orijentiranih elektroničkih javnih usluga te potreba aktivnog sudjelovanja svih korisnika (građana i gospodarskih subjekata) u korištenju i razvoju elektroničkih servisa.

7. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

Provedba predloženog Zakona za sada je moguća samo putem praćenja servisa e-gradani, odnosno praćenja pristupanja građana koji će ishoditi e-osobnu iskaznicu servisima navedenog sustava.

8. PRILOZI